

ordinariam habet: sic Sacerdotes animarum curam non habentes, five Saeculares sine (ut loquuntur) five Religiosi, qui ab Episcopo ad audiendas Confessiones approbatur, delegant jurisdictionis potestatem habent. Quae ratione Coadiutores, & cooperatores Episcoporum appellantur illi, quibus audiendum Confessionum, & Penitentiarum iungendum munus tam in Cathedralibus, quam in aliis Conventualibus Ecclesiis demandaverit, Can. 10. Conc. Later. 4. Decanus tamen, seu prima eiusque Capituli Dignitas in omnia Capituli membra jurisdictionem ordinariam habet: si vero nullus sit Dignitatus, sed aequales sint omnes Canonici, Antiquior Canonico, qui praesens fuerit, vel alius a Capitulo legitime deputatus, secundum Ecclesiae Statuta, vel Consuetudinem, jurisdictionem ordinariam exercet nomine Capituli. Penitentiarum Ordinarii Cathedralium Ecclesiarum, ubi sacrum illud officium Dignitatis, & Beneficio annexum est, ordinariam pariter in Diocesanis omnes jurisdictionem habent in foro interiori. Penitentiarum vero in aliis Ecclesiis ob Fidelium commodum ab Episcopis deputati ad Casum reservatorum Confessiones audiendas, & Absolutionem ab huiusmodi Casibus impartendam habent jurisdictionem delegatam.

Potestas Ordinarii, quam & sacramentalem vocat S. Thomas, remanet in homine qui per consecrationem eam est adeptus, quando vivit, five in Schisma, five in Haereticum laborat, five excommunicatur, suspendatur, aut degradatur. Potestas vero Jurisdictionis non immobiliter adhaeret. Unde in Haereticis, Schismaticis, Excommunicatis, Degradatis non manet. Potest etiam ab eis, qui animarum curam habent, cum Beneficio, five Sacra Praefectura penitus auferri, vel suspendi iustis, & canonicis de causis, multo magis ab aliis quibus demandata est.

Clavem utramque, scilicet Ordinis, & Jurisdictionis, duplicem esse dicit, nempe Clavem Scientiae, & Clavem Potestatis. Neque hanc divisionem mirabere, cum similes licet non eisdem dignitatis, & excellentiae (Claves etiam Synagogae concessas docet Christus, abulum illarum Scribis, & Phariseis interim exprobrans. De Clavi Scientiae ipse increpat Luca 11. quod eam abulerint, & sibi solis vindicaverint. *Ve vobis Legis periti, qui tulistis Clavem Scientiae! Ipsi non introistis, & vos, qui introibant, prohibistis.* De Clave Potestatis. *Matthaei 23. ait Super Cathedram Moysi sederunt Scribae, & Pharisei. Omnia ergo quaecumque dixerint vobis, servate, & facite.* Clavem etiam Jurisdictionis habuerunt: sed ea pariter abusi sunt, ejicientes extra Synagogam eos, qui nomen Jesu confitebantur. Quod fit in Synagoga haec Claves conjunctae fuerant, quanto magis in Ecclesia eadem conjunctae esse oportet? Neque enim Christus Potestatem, quam dedit Apostolis, eadem, & temerariam esse voluit, alioqui alibi non dixisset, *Sinite illos: Ceteri sunt, & duces caecorum: caecus autem si caeco ducatur praestet, ambo in foveam cadunt.* Quia & ipsi vocabala remittendi, & retinendi, ligandi, & solvendi, claudendi, & aperiendi, indicant non solum auctoritatem illam, qua Christi Ministri peccata remittunt, ac retinent, sed etiam inter ligandos, ac solvendos discretionem, Claves esse, hanc Potestatis, illam Scientiae merito nuncupantur. Am- bus illas Claves in Christo conjunctas agnoscimus. Ipse est enim, in quo omnia catholici sapientiae, & scientiae Dei sunt abconditi, qui solus docet hominem scientiam; qui solus dignus invenit esse aperire librum, & solvere septem signacula ejus: Ipse, cui dedit Pater judicium ficere, discernere inter peccata, & triticum: Ipse, de quo dixit Deus, *Isaiae 42. Dedi Spiritum meum super eum, iudicium Gentibus profere.* Calamum quassatum non coarctes, & linum jumigum non extinguas: in veritate educet iudicium. Quamobrem & Apostolus, quos sua potestate ornavit, ac pro lege legatione fungi voluit, ambabus illis Clavibus instruxit, nempe scientiae, & potestatis. Ad superni enim iudicii Principatus quem in administratione Sacramenti Penitentiae Sacerdotes exercent, Clavis utraque conjuncta esse debet. Clavis potestatis erudit ad salutem, Clavis potestatis suscipit ad quietem. Clavis scientiae doctrina veterum, borum corda patefacit, Clavis potestatis animabus aperit, Regna caelorum inquit Auctor Sermonis 3. in Natali SS. Apostolorum Petri, & Pauli, inter Ambrosianos.) Quamobrem recte dixit S. Hieron. in cap. 16. S. Matthaei, eos, qui clavem potestatis a clavi scientiae separant; Aliquid sibi de Pharisaicorum supercilio assumere, ut vel damnum innocentes, vel solvere se noxios arbitrentur: cum apud Deum non sententia Sacerdotum, sed verum vita quatuor. Legimus in Levitico de Leprosi, ubi jubetur, ut ostendant se Sacerdotes, & si leporem habuerint, tunc a Sacerdote immundum sunt: non quo Sacerdotes leprosi faciant, & immundos, sed quo habeant notitiam leprosi, & non leprosi, & possint discernere, qui mundus, qui vero immundus sit. Quomodo ergo vis leprosum Sacerdos mundum, vel immundum faciat? sic & hic aliter, vel solus Episcopus, & Presbyter, non eos, qui insontes sunt, vel noxii: sed pro officio suo, cum peccatorum mundum avariates varietates, scit, qui ligandus sit, qui vero solvendus. Cum autem Clavam scientiae dicant Theologi ad sacrum iudicium, five in foro interno Penitentiae, five in externo Ecclesiae foro necessariam, non intelligunt clavem no-

Clavis scientiae, & Clavis potestatis.

Matth. 14.

mine scientiam ipsam, quae mentis habitus est, vel acquiritus, vel infusus, sed auctoritatem exercendi actum scientiae in Sacro Tribunali, & iudicio. Quae quidem auctoritas quandoque sine scientia est, quandoque autem scientia sine ipsa: quod secularium iudiciorum exemplo comperitur est. Aliquis enim Juxta secularis habet auctoritatem iudicandi, qui non habet Jurisdictionem; & aliquis contrario habet Jurisdictionem, qui non habet auctoritatem iudicandi. Et quia iudicium sine utroque rectum esse non potest, ideo auctoritatem iudicandi sine peccato suscipere non potest, qui scientia destitutus est: ut observat S. Thomas in Supplemento, quaest. 17. Art. 3. in Responsione ad secundum.

De Confessione.

ARTICULUS V. REGULAE MORUM

Circa necessitatem, & praecipuum sacramentalis Confessionis.

REGULA PRIMA.

Unusquisque Christianus, cum ad annos discretionis pervenerit, id est, ad eam aetatem, qua rationis usum habere potest, & inter bonum, ac malum discernere, Confessionis lege tenetur.

Haec Regula colligitur ex Concilio Lateranensi 4. Can. 21. cuius initium est, *Omnia utriusque sexus.* Neque tamen ea aetas certo aliquo annorum numero definita est, (inquit Catechismus Concilii Trid.) sed illud univere statendum videtur, ab eo tempore Confessionem pueri iudicium esse, cum inter bonum, & malum discernendi vim habet, in quoque mentem dolus cadere potest. Nam cum ad id aetatis pervenerit, in quo de salute aeterna deliberandum est, tum primum Sacerdoti peccata confiteri debet: cum aliter salutem sperare nemini liceat, qui scelerum conscientia premittit.

Optima vero consuetudo erit (inquit S. Carolus in Instructione Confessorum) puellas, & puellulas, etiam sex tantum annorum, accersere, ut parvulae a prima aetate doceantur, & ad huius Sacramenti usum, & cognitionem assuescant. Observent tamen Sacerdotes Sacramentalem Absolutionem non largiri, in quibus materia non solet reperiri, nec talis ratio: nisi, unde eos ad hoc Sacramentum suscipiendum capaces iudicent. Qui vero ad septem, aut octo annos pervenerint, pro modo de necessitate, & virtute Sacramenti, illaque frequentandi modo instruantur.

REGULA II.

Quisquis sibi mortalis peccati confensus est, & ad Sacramentum Eucharisticum vult accedere, aut aliud Sacramentum suscipere, vel administrare, Confessionis sacramentalis lege est adstrictus.

Hanc Regulam tradit Conc. Trid. sess. 13. c. 7. Communicare volens (inquit) revocandum est in memoriam Apostoli praecipuum: Praebet autem se ipsum homo. Ecclesiastica aetate consecratus declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi confensus mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videtur, absque praesentia sacramentali Confessione ad Sacramentum Eucharisticum accedere debeat: quod a Christianis omnibus, etiam ab his Sacerdotibus, quibus est officio incumbere celebrare, haec Sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit. Et Can. 11. Ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem sumatur: statuit, atque declarat ipsa Sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habitam copia Confessoris, necessario praesentendam esse Confessionem sacramentalem. Si quis autem contritum docere, praedicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publice disputando defendere presumpserit, eo ipso excommunicatus existat. Idem docet Concilium Catechismus. Quoties (inquit) aliquam rem tractare aggredimur, cuius tractatio homini peccati contaminato non convenit: veluti cum Sacramento administramus, aut percipimus, toties Confessio praesentenda non sit.

Confessione praecipuum.

Quamvis autem Confessio venialium non sit absolute necessaria, Monitum tamen S. Caroli in Instructione de Sacramento Communionis auctoritatum est. Nec Sacerdoti (inquit) iuris esse videatur veniae a culpa mortali, sed & a venialibus debet abstinere, & de his, si qua sint, confiteri. Licet enim ex se ipsis homines a sacrificio non removeant: servorem tamen caritatis, gulum, & consolationem, quam iusti horum peccatorum immunes sentiunt, solum minuire, rimendunumque, ne dum talia peccata nonnulli negligunt, & cum his celebrant, oculos aliquod peccatum mortale esse suspicent, in quod ex venialium negligentia incidant.

REGULA III.

Hanc Regulam tradit Concilium Trid. Catechismus. Ita S. Th. in 4. Sentent. Dist. 17. Qu. 3. art. 1. Quotiescun-

cul 4. Quia (inquit) ea, quae sunt de necessitate salutis tenentur homo in hac vita implere, ideo si periculum mortis imminet, etiam per se loquendo obligatur aliquis ad Confessionem faciendam tunc, vel ad Baptismum suscipiendum: & propter hoc etiam S. Jacobus simul praecipuum edidit de Confessione facienda, & Extrema Unctio suscipienda. Hinc Medicis praecipuum est sub pena Excommunicationis, ut ad infirmos periculose decubentes vocati, ipsos ante omnium moriantur, ut Medici adveniant animarum. Ita statuit Concilium Lateranense 4. sub Innocentio III. Can. 22. Eandem Constitutionem innovavit Clemens P. Pontifex Maximus in Concilio Ravennate 2. cap. 15. De Penitentia, prohibuitque, ne Medici ad infirmos vocati ulterius redeant, & eisdem curae pergant, nisi prius eis confiterentur, quod infirmi praedicti Medicum advenierint animarum, & eis fuerit de animarum salute provisum, Eandem Sanctionem confirmavit B. Pontifex Pius 7. Constitutione, quae incipit, *Super gregem*, edita 8. Martii, in Conc. Mediolanensi 2. Decreto 17. Quod (inquit) Summus Pontifex Pius V. proposuit Excommunicationis, aliisque penis iustis, Medicis ab agerantibus curatione post triduum abstinere, nisi eorum spatio de peccatis suis confessus ille sit: id Episcopus curat quam diligentissime observari: rationemque praeterea aliquam statuat, qua Medicis ipsi facilius exploratum esse possit, agrum peccata sua vere confessum esse. Idem edixerunt Conc. Gallicana, Bituricensis anno 1584. Tit. 21. De Penitentia, & eius partibus. Can. 14. Aquefense anno 1585. Tit. Quae ad Sacramentum Penitentiae pertinent, & Narbonense anno 1609. De Sacramento Penitentiae, cap. 16.

Confessione praecipuum.

Secundum hanc Regulam, Confessionis praecipuum tenentur Fideles, qui se in mortis discrimen adducendo probabiliter praevident, ver. gr. mulieres puerperae, milites in proclivum certaminis, item quicumque periculosis navigationibus, vel infestum iterum ineunt. Ita statuit S. Carolus in Concilio Mediolanensi 9. Tit. Quae ad Sacramentum Penitentiae pertinent. Salutariter (inquit) est doctrina S. Sancti causum esse, Christi Fideles de peccatis confiteri debere, quotiescumque rem, actionemve aliquam aggrediuntur, in qua praesentis mortis periculum persensendum sit. Quamobrem Parochus curis, atque officio, ut praeter id, quod Pii V. Constitutione, Decretoque Provinciali de agrotante sanctum est, si quis etiam Parochialis eo professus est, ubi sit, aut peccati, aut haerese, aut ubi nullam Confessarii copiam habere possit, aut ad bellum iuratus sit, aut pugnaverint, aut inter infestum, navigationemque periculosa facturus anvegatum via, navigationisque se commisit, peccata confiteatur. Idem officium praestet de mulieribus proxime parituris.

REGULA IV.

Finis confitendi est peccata sacramentaliter confiteri, quoties rem arduam, & difficilem aggredimur.

Hanc Regulam tradit S. Carolus in eodem Concilio: *Moneat quoque sibi numero Parochus, coheretque, ut quoties quis rem arduam, & difficilem etiam, in qua velut mortis periculum extimendandum sit, aggreditur, primo confessus, iterum faciat, ut tanto Sacramento corroboratur.* (scilicet Eucharistia) spe erexit fiat rei bene gerenda.

REGULA V.

Praecipuum Confessionis obligat, cum veremur, ne nos alicuius culpa letalis, quam admiserimus, oblivio capiat: vel ne Confessarii copia intra annum non habeamus, cui peccatum mortale, cuius forte rei sumus, confiteri possimus.

Primum partem docet Conc. Trident. Catechismus; & merito: neque enim peccata confiteri possumus, quae non meminimus: neque peccatorum veniam a Domino impetremus, nisi et Penitentiae Sacramento per Confessionem delect.

REGULA VI.

Confessionis praecipuum non obligat statim atque aliquis in mortale peccatum lapsus est.

Confessionis enim praecipuum ex his est, quae affirmativa dicuntur a Theologis, quae obligant semper, sed non ad semper (ut loquuntur) cum e contrario praecipua negativa semper, & ad semper obligent. Unde quia rei alienae retento invito domino repugnat praecipuum negativo, tenet & statim ad restitutionem tenetur, qui rem alienam iniuste retinet, si restituere possit. Praeterea, Eadem ratio esse videtur de Confessione, & de Baptismo differendum (inquit S. Thom.) quia utrumque est Sacramentum necessitatis. Ad Baptismum autem percipiendum non tenetur aliquis statim postquam habet praecipuum Baptismi, ita quod peccet mortaliter, nisi statim baptizetur: nec est aliquod tempus determinatum, ultra quod si Baptismum differat, peccatum mortale incurrat. Sed peccet contingere, quod in d. Nat. Alex. Theol. Tom. 1.

Confessione praecipuum.

litione Baptismi mortale vit peccatum, vel non erit: hoc pensandum est ex causa dilationis. Unde si causa dilationis Baptismi mortale peccatum annexum habent, utpote si propter contemptum, vel aliquid huiusmodi Baptismum differat, dilatio erit peccatum mortale, alias non. Et ideo idem videtur esse de Confessione, quae non est majoris necessitatis quam Baptismus. Qui ergo statim oblata opportunitate non confiteatur, Etiam si major oportunitas non expectetur, non peccat mortaliter, sed quando ex articulo temporis necessitas inducitur: quia praecipua affirmativa non obligant ad statim, sed ad tempus determinatum, non quidem ex hoc, quod tunc commode impleri possunt, (quia tunc si non daret aliquis elemosynam de superfluo, quandocumque pauper monstraretur, peccaret mortaliter, quod falsum.) sed ex hoc, quod tempus necessitatem urgentem adducit. Ita S. Th. in 4. Sententiarum, dist. 17. q. 3. art. 1. Quotiescunq. Confessio tamen est, ut omnes, qui in mortale peccatum lapsi sunt, quam citius possunt, confiteantur: non enim videtur vere contritus, qui tam longotempore vulnus peccati portat exculcum. De his itaque generaliter asserere, quod possunt usque ad Pascha differre, videtur periculosum (inquit S. Bonaventura in 4. Sententiarum Dist. 17. Q. 2. Part. 2.)

REGULA VII.

Praecipuum Confessionis semel in anno faciendam omnes, & singulis Fideles sunt adstricti.

Ecclesiastico Jure haec obligatio Christianis omnibus imposita est. Id scilicet praecipuum in Concilio Lateranensi 4. congregato, Can. 21. relato Ext. De Penitentia, & Remissionibus, cuius haec sunt verba: *Omnia utriusque sexus Fideles, postquam ad annos discretionis pervenerint, omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteantur proprio Sacerdoti, & in iunctam sibi Penitentiam student pro vitiosis adimplere, suscipiens reverenter, ad minus in Pascha, Eucharistia Sacramentum. Alioquin qui vivens ad Ecclesiam ingressus arceatur, & mortuus Christiana careat Sepultura.* Unde hoc salutare Statutum frequenter in Ecclesiis publicetur, ne quisquam ignorantia caecitate velamen excusationis assumat.

Idem confirmat S. Thomas, in 4. Sentent. dist. 17. q. 3. art. 1. Quotiescunq. 3. Ad Confessionem non (inquit) dupliciter obligamur: uno modo ex Jure divino, ex hoc, quod est medicina: & secundum hoc non omnes tenentur ad Confessionem, sed illi tantum, qui peccatum mortale incurravissent post Baptismum. Alio modo ex praecipuo Juris positivi: & sic tenentur omnes ex institutione Ecclesiae edita in Concilio generali sub Innocentio III. Tum ut quilibet se peccatorum recognoscat, quia Omnes peccaverunt, & egent gratia Dei: tum ut majori reverentia ad Eucharistiam accedat: tum ut Ecclesiarum Recloribus sui subditi innotescat, ne lapsus intra gregem lateat.

Rom. 1. 21.

REGULA VIII.

Quamvis annua Confessione nullum certum tempus Ecclesiae praecipuum praescribit, ratione tamen Communionis Paschalis in Pascha esse implendum est.

Cum enim ad Eucharistiam accedere nemini liceat, qui sibi mortalis peccati confensus fuerit, nisi Confessione sacramentali prius fuerit expiatus; peccatque mortalis reus sit, qui Ecclesiae praecipuum de annua Confessione contemnit, vel negligit: sequitur illud in Pascha impleri ab illis necessario oportere, qui infra annum eo Christianam religionis & observantiae fundi non sunt officio aliqui Eucharistiam indigne sumerent, & Apostolicum, immo divinum ab Apostolo promulgatum praecipuum violarent: Praebet autem se ipsum homo, & sic de Pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat, & bibit indigne, iudicium sibi manducat, & bibit: non disjunctum Corpus Domini. Sed & ab his, qui venialibus dumtaxat peccatis obstricti sunt, tunc illud praecipuum impleri postulat obedientia, quam Ecclesiae praecipuum debent. Hinc Ecclesiae mos obtinuit, ut tempore Paschalis annua Confessionis praecipuum a Fidelibus impleretur. Unde Concilium Bardi-galense anno vigesimo quarto supra millesimum sexcentiesimum, Can. 3. de tempore Paschalis loquens: *Sacris (inquit) Canonibus insistentes, statuis, eo tempore omnes Christi Fideles, tum ad Confessionem peccatorum proprio Parocho, aut alii de ejus licentia faciendam, tum ad sacram Eucharistiam in eadem Ecclesia percipiendam teneri, & obligari, nulloque alias praecipuo Ecclesiae satisfecisse, ac prohibe in eos, nisi resipiscant, ab Ordinario Censuris agendum esse declaramus.* Et Concilium Bituricensis an. 1584. Omnes Christiani, cuiuscumque sexus, peccata sua, saltem semel in anno, ad minus Pascha, proprio Sacerdoti confiteantur. Ex veteris porro Ecclesiae instituto, & consuetudine manavit usus Confessionis Paschalis tempore a Christianis omnibus faciendae, ut Pascha Domini sancte celebraret, & digne Eucharistiam perciperent, ut constat ex S. Jo. Chryostomo, Homilia 30. in Genesim, Antiochia habita in magna, seu

Confessione praecipuum.

1. Cor. 11. 28.

sancti, ut vocatur, Hebdomada. Quemadmodum (inquit) angeli & curiales, & abietia, ubi ad suum veniunt, magis exultant, & vigilanti, eodem modo & nos facere oportet: quia in Magnum hanc pernoctamus Hebdomadam Dei gratia, nunc maxime & jejuniis cursum intendendum, nunc continuanda sunt preces, faciendaque diligens, & pura peccatorum Confessio.

Hanc Regulam, superiorisque confirmat S. Th., Quodlibeto 1. q. 6. art. 2. Quidam (inquit) dixerunt, quod tenetur confiteri, quam cito oportunitas confitendi se obtulerit, ita quod si differat, peccat; sed hoc est contra rationem præcepti affirmativi, quod licet obliget semper, non tamen obligat ad semper, sed pro loco, & tempore: tempus autem implendi præceptum de Confessione videtur, quando imminet aliquis casus, in quo necesse est homini, quod sit confessus, puta si imminet ei mortis articulus, vel necessitas accipiendi Eucharistiam, aut sacrum Ordinem, vel aliquid hujusmodi, ad quod oportet hominem per Confessionem purgatum preparari: unde si aliquid horum imminet, & aliquis confiteri prætermittat, peccat, dimmodo debita circumstantiæ adit. Et quia ex præcepto Ecclesie omnes Fideles, tempus saltem semel in anno (præcipue in Festo Pasche) Sacramenti Communionem accipere; ideo Ecclesia ordinavit ut semel in anno, quando imminet tempus accipiendi Eucharistiam, omnes Fideles confiteantur.

REGULA IX.

Optas vehementer Ecclesia, ut Fideles initio Quadragesime sacramentalem peccatorum Confessionem edant: ad idque ipsos severiter adhortari Parochi, & Confessionarios debent.

Hæc Sacri Concilii Trid. mens est, cum morem illum gluberrimum commendat Confessionis a Fidelibus faciendæ fieri Quadragesimo tempore, Sess. 14. c. 5. Jam (inquit) in universa Ecclesia cum ingenti animarum fructu observatur, ut illi salutaris confitendi sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimo: quem morem hæc Sancta Synodus maxime probat, & amplectitur tanquam pium, & merito retinendum.

Et Can. 8. Anathemate ferit eum, qui dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam, a piis abolendam: aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christi Fideles, iuxta magni Concilii Lateranensis Constitutionem, semel in anno, & ob id iudicandum esse Christi Fideles, ut non confiteantur tempore Quadragesimo. Ne quis autem existimat, Conc. approbasse, & commendasse consuetudinem eorum, qui cum peraro confiteantur, Confessionem differunt in posteros Quadragesimæ dies: non ea Concilii mens est; sed intelligendum est de Confessione inerte Quadragesimæ a Fidelibus fieri solita; ut habeatur in notis ad Decretum Concilii Trid. in Bibliotheca Doctissimi, & Pissimi Cardin. Bellarmini reperiri: Non in fine, ut abusus breviter, sed initio hujus temporis, ut idem recte constitutum fuerit.

Idem confirmatur ex Conc. Mediolanensi s. sub Jo. Carolo Borromeo, Tit. De his, que ad Sacramentum Penitentia pertinet. Parochus (inquit) singulos, & que presertim, qui perarare confitentur, moneat, ut non Confessionem differant in posteros Illis Quadragesimæ dies, quibus Sacerdotes, vel ob mysterium celebrantem, assistunt divinum occupantibus ad audientis Confessionibus impediuntur: vel frequentibus concursu Fidelium deficiant, ita in eo ipso Munere præstando se opprobriant, ut tantum, tamque salutare Ministerium in confertissima multitudine vix recte illi præstare queant. Idem repetit in Instructionibus De Sacramento Penitentia, & in instructionibus Confessorum.

Confirmatur iterum ex Conc. Bituricensi anno 1584. celebrato, Tit. De Penitentia, & eius partibus, Can. 10. Qui curam animarum habent, veram confitendi rationem populo suo exponant, præsertim tempore Quadragesimæ, & Adventus Domini, necnon circa sollempnes Festivitates anni: & ab initio Quadragesimæ Confessiones incipient audire, ut adventus Festo Pasche omnes Fideles Eucharistiam suscipiant.

Idem in Synodis plebique Provincialibus, & Diocesanis statutum est. Ita Statuta Synodalia Ecclesie Trecentis, apud L. Rebellum, Lib. 2. Decretorum Ecclesie Gallicanæ. Sacerdotes frequenter moneant Laicos, & alios Parochianos suos venire ad Confessionem, & præcipue in principio Quadragesimæ: quia jejuniis, vel elemosina facta ab illo, qui est in peccato mortali, parum prodest.

Odo Parisiensis Episcopus in Synodo: Frequenter Presbyteri moneant ad Confessionem, & præcipue ab initio Quadragesimæ in seipsum præcipiant venire generaliter ad Confessionem.

Synodus Senonensis anno 1524. Quoniam hominum labili est memoria, periculosissimumque sit dicitur in peccato remanere mortali, acriter damnatum, cum bona opera in mortali peccato ad salutem dicitur non proficere: statuitur, ut Curati de cetero ex parte nostra diligenter Parochianos suos moneant, & hortentur, ut sua frequenter, & præsertim in Festis sollempnibus, confitentur peccata, in Festo scilicet

Confessionis præceptum.

Confessionis præceptum.

Pasche, Pentecostes, Assumptionis B. Mariae Virginis, in Pascha omnium Sanctorum, Natalis Domini, & Dominica prima Quadragesimæ. Insuper singulis diebus Dominici Quadragesimæ moneant, & inducant eosdem Parochianos suos, ut nullus eorum, qui per annum confiteri distulit peccata sua, usque ad diem Mercurii Hebdomadae Sancta confiteri differat, vel expellet, comminando eis, & dicendo, Quod si quis eorum absque excusatione notoria, & iuxta in confiteri distulerit, prædicto die elapsio non admittetur. Idem statuit Synodus Carnotensis anno 1526. celebrata.

Poivillelmus Parisiensis Episcopus in Synodo statuit, ut Presbyteri Parochianos suos moneant, & frequenter in Ecclesiis suis denuntient, quod omnes, saltem patresfamilias, & matres ad Confessionem veniant ante Pascha Floridum: & qui in hoc negligentes fuerint, in penam, usque post Octavas Pasche ad Confessionem non admittantur, sed usque ad illud tempus a carnibus jejuniabunt, sicut in Quadragesima. Saluberrimam illam disciplinam initio Quadragesimæ commendat Petrus Blesensis, Sermo in die Cinerum. Cum initio jejuniis (inquit) debet esse initium confitendi. Unde in fine Quadragesimæ de ablutione pedum Discipulorum legitur: Qui locus est, non indiget, nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Non dicit, Qui lavandus est, sed locus: nec dicit, Nisi ut faciem, & pedes lavet, sed tantum pedes. Ac si dicat: In principio jejuniis debet quis criminalia peccata lavare: pure, & humiliter confiteri: in fine venialis, que contraxit.

Eandem commendat, & observari jubet Theodulfus Autrelanensis Episcopus in Capituli ad Presbyteros suæ Diocesis, anno 825. Hebdomada una ante initium Quadragesimæ Confessiones Sacerdotibus mandant, Penitentia accipienda, discordantes reconciliandi, & omnia iurgia sedanda, & dimittenda debent debita invicem de cordibus scire, ut liberius deant. Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et sic ingrediens in Bona Quadragesimæ tempus, mundati, & purificati mentibus ad Sanctum Pascha accedant, & per Penitentiam se renovent, quia est secundus Baptismus.

REGULA X.

Qui sola venialia admittit, Confessionis annua præcepto nihilominus tenetur.

Ita S. Thomas, in 4. Sent. dist. 17. Q. 3. A. 1. Quadragesimæ 3. ad primum. Quatuor (inquit) homo in hac vita post Baptismum naufragium evadere potest, quod est peccatum mortale, non tamen potest evadere venialia, quibus ad naufragium responditur; contra que etiam Penitentia ordinatur: & ideo manet Penitentia locus etiam in illis, qui non mortaliter peccant; & per consequens locus Confessionis: Et ad tertium: Ex vi (inquit) Sacramenti non tenetur aliqui venialia confiteri, sed ex institutione Ecclesie, quando non habet alia, que confitentur. Accedit, quod multa sunt mortalia, que interdum a peccatoribus venialia exilimantur.

Quantumcumque ergo provectus sit homo in Vita spirituali, confiteri peccata sua semel in anno tenetur sub reatu peccati mortalis, & aliis sacramentalem Confessionem frequentare debent, qui ad Eucharistiam frequententer accedunt, quantumvis in Vita interna proverti supponantur. Unde inter ceteros Michaelis Molinos evocati ab Innocentio XI. merito hæc damnata est Propositio: Animabus peccatis, que resurrectionis morti ineluctantur; & eo etiam peccatis, que sunt mortua, Deus Confessionem aliquando efficiendo impossibilem; & supplet iste tantigratia præstantia, quantum in Sacramento recipere; & ideo hujusmodi animabus non est bonum in tali casu ad Sacramentum Penitentia accedere, quia id est illis impossibile.

REGULA XI.

Annua Confessionis præceptum sacrilega Confessione non implentur.

Una enim, eademque Confessio a Deo, & ab Ecclesia præcipitur: Ecclesieque præceptum determinat id divini præcepti ad certum tempus. Nemo autem dixerit, sacrilega Confessione divinum præceptum impleri. Deus enim Confessionem præcepit ex veritate, & sinceræ Penitentia effectu editam; adeoque conjunctionem cum omnium peccatorum mortalium, que singulatum apud Sacerdotem deponit, Contritione, (sicut imperfecta,) que est essentia Sacramenti, ut docet S. Thomas, Q. 8. Supplementi Art. 2. ad primum: & que Primum locum tenet inter actus Penitentia, sicutque quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum necessaria; ut docet Tridentina Synodus. Quamobrem qui Confessionem invalidam fecit, ut Ecclesie præceptum implere videretur, non solum excusare se debet sacrilegio, sed etiam de Violatione præcepti Ecclesiæ.

Tandem ab Alexandro VII. Pontifice Maximo inter alias Propositiones, die 14. Sept. anno 1665. hæc etiam damnata est ordine decima quarta: Qui facit Confessionem voluntarie nullam, satisfacti, præcepto Ecclesie. Eandem Clerus

Confessionis præceptum.

Propositio damnata.

Propositio damnata.

Gallicanus anno 1768. damnavit, ut temerariam, erroneam, sacrilegiam forentem, & præcepti Ecclesie illudentem.

REGULA XII.

Confessionis præceptum non impleret, qui scripto, vel nutu, non ore proprio confiteretur, nisi loquendi facultate, seu libertate destitutus esset.

Confessio etiam vero, quantum pars est Sacramenti, habet determinatum actum, sicut & alia Sacramenta habent determinatum materiam: Et sicut in Baptismo ad significandam interiorum ablutionem assumitur illud elementum, cuius est maximus usus in ablutione: ita in Confessione Sacramentali, ad manifestandum ordinariè assumitur ille actus, quo maxime consuevit manifestare, scilicet proteritum verbum. Alii autem modi sunt induiti in supplementum istius, inquit S. Th. in 4. Sententiarum, Dist. 17. Q. 3. Art. 4. Quæstionibus 3. Et Quodlibeto 1. Q. 6. art. 1. Ex institutione Ecclesie (inquit) tenetur homo, qui potest, ore proprio confiteri: non solum propter hæc, ut ore confitens magis subleuetur, & qui ore peccatorum, ore purgetur; sed etiam, quia semper in omnibus Sacramentis accipitur id, cuius est communior usus. Unde et in manifestatione peccatorum convenerit uti verbis, quibus homines communis, & expressus suos conceptus significare consueverunt. Et certe cum Sacerdos in Penitentia tribunalis sedeat, ut Iudex vice-Dei, jus habet interrogandi penitentem, ut causam ipsius, ac statum omnino exploratum habeat: adeoque ore proprio respondere penitus debet. Hinc Trid. Concilium Sess. 14. c. 2. ait: Eos, qui se criminis aliquo post Baptismum contaminaverint, ante hoc Tribunal tanquam veni se ipsi voluit Christiani, ut per Sacramentum satisfactionis, quoties ab admisso peccato ad ipsum penitentem confitentur, possent liberari.

Confirmatur ex Canone, Quem penitet, Dist. 1. De Penitentia, ubi de Leprosi a Christo mundatis, & ad Sacerdotem missi dicitur: Præcepit Dominus mandante, ut ostenderent ora Sacerdotibus, docens corporalis presentia confitenda peccata; non per nutum, aut per scriptum manifestanda: dixit enim, Ora monstrate, & Omnis, non ut non per omnia; non alium statuat nutum, qui pro verbis esset nutus a Moyse statutus; sed, Qui per vos peccabit, per vos erubescat. Erubescit enim ista partem habet remissionis. In hoc enim, quod per scriptum dicit Sacerdos, & erubescit unicus timore confessi, sit venia criminis: Qui Canon ex cap. 10. Libri De vera, & falsa penitentia, olim S. Aug. adscripti, sumptus est.

Confirmatur iterum ex Decreto Clementis VIII. Pontificis Maximi, anno secundo supra sexagesimo, & millesimo, quod hæc Propositionem, Licet per litteras, seu per internum Confessorium absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolvi non potest, ad minus Ordo falsum, temerarium, & scandalosum se damnare, ac prohibere declatavit; immo præcepit, ne detineat illa Propositio in publicis privatisque lectionibus, concionibus, & congressibus docetur, neve unquam tantquam aliquo casu probabilis defendatur, aut imprimatur, aut quovis modo ad praxim deducatur, Sub pena Excommunicationis, lata sententia, Summo ipsi Pontifici reservata. Fuit, qui Propositionem a Clemente VIII. in sensu damnatæ complexæ, & copulativæ, non in sensu disjunctivo damnatæ esse propagarent: adeoque penitentem posse in aliquo casu per litteras, vel per internum confessorium confiteri absente, etiam non possit absente absolvi. Verum partem utramque Propositionis a Summo Pontifice fuisse damnatam, inde constat, quod Sectionem in qua celebrat Theologus Clementis VIII. Decretum in eum sensum detorquebat, ex eius Commentariis eradii jussit ipse Pontifex; & doctissimus Cardinalis Bellarminus, necnon Actacanus Archiepiscopus Petrus Lombardus, qui Clementem VIII. privatum rogarunt, quantum apud ipsum tenentur, testari sunt. Sanctitatem suam declarasse, partem utramque Propositionis a se fuisse damnatam laudato Decreto; & prohibuisse ne Confessio sit absenti, quamvis Absoluto in presentia dicitur esse.

Denique Concilii Trid. Catechismus, P. 2. De Penitentia §. 69. docet, Nemini omnino licere neque per nutum, neque per litteras peccata confiteri; quoniam ea ratione nihil jam occulte agi potest.

Circumferantur quidem Absolutiones quædam olim absentiibus concessæ; sed vel Absolutiones erant a Censuris dumtaxat Ecclesiasticis, non a peccatis; vel ceremoniales tantum, & deprecatoria, non sacramentalis, & judicialis. Sic S. Th. Cant. timens ne Censuram aliquam incurrisset cedendo Henrico II. Anglie Regi Libertates Ecclesiasticas oppugnant, in Clarendonensi conventu, Absolutionem petiit ab Alexandro III. quam ipse concessit Pontifex, iustitiam tamen ad Sacerdotem illum remisit, cui confiteretur peccata, quorum sibi forte confitens esset, ad eoque sacramentaliter absolveretur, ut constat Pontificis Rescripto, cuius hæc sunt verba: Si te recolis aliquid commississe, de quo propria te debet conscientia remanere, quæquid sit, Sacerdoti, qui discretus, & providus habeatur, tibi confisimus per penitentiam confiteri. Sic Greg. VII. Lincolnien

in Anglia Episc. Absolutionem per litteras concessit, quam ipse per Epistolam petierat, sed canonice duxerat, que in mera penarum canonica relaxatione, seu indulgentiarum concessione posita est, ut constat ex illius Reguli Lib. 1. Ep. 24. Similem Absolutionem per litteras concessit Episcopus Leodiensis, ep. 61. Lib. 2. Robertus Canonizatus Episcopus gravi morbo laborans, confessus est peccata per Epistolam Confessoris circa Muros Andegavenses residentibus cum Rege Christianissimo; & ab ipsius Absolutionem petiit, obtinuitque, cuius formula legitur Tomo III. Conc. Gallie: fed hæc Absolutio ceremonialis tantum fuit, & deprecatoria, sicut illa, que Missæ præmittitur, non sacramentalis, ut nec Confessio, que nullum peccatum particulatim explicabat, sed in genere dumtaxat Innumerabilia scelerata.

Qui tamen usum lingua non habet, sicut mutus, vel qui est alterius lingua, sufficit, quod per scriptum, aut per nutum, aut per interpretem confiteatur; quia non exigitur ab homine plus quam possit: quamvis homo non possit, vel debet Baptismum recipere nisi in aqua, que est omnino ab exteriori, & notis ab alio exhibetur; sed actus Confessionis est ab interna, & a nobis: & ideo quando non possumus unamodo, debemus, secundum quod possumus, confiteri: (inquit S. Th. loco supra laudato in Responso ad secundum.)

ARTICULUS VI.

De Conditionibus Confessionis.

Confessionis sacramentalis conditiones sexdecim vulgo numerantur his Verbis expressæ:

Sic simplex, humilis Confessio, pura, fidelis, Atque frequens, nuda, discretæ, libera, reverenda, Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata, Fortis, & accusata, & sit parere parata.

Quæ Conditiones ad quatuor, ut quinque capita, brevitate, & facilitate causa revocandæ sunt, ut ait S. Carolus in Instructione Confessorum.

§. I. Confessio integra esse debet.

Præcipua conditio est, ut integra, & absoluta sit. Quæ quidem integritas in eo est posita, ut omnia peccata merita quidem Sacerdoti aperiantur. Nam venialis, que nos a Dei gratia non divellunt, & in qua frequenter labimur, tamen recte, atque utiliter, quod piorum usus demonstrat, confiteatur: tamen sine culpa prætermitti, multique aliis rationibus expari possunt. At mortalia peccata singula enumeranda sunt, quamvis etiam occultissimè lateant, & ejus generis sint, que duobus tantum extremis Decalogi capitulis interdicuntur, solumque desiderio, & cogitatione perpetrata sint. Unde S. Cyrillus Tract. De lapsis, ait, eos, qui vel de sacrificio idoli offerendo, vel de libellis ab Ethnico Magistratu accipiendis cogitaverant, quibus libelli fuerant per Principum Decretis parvuli, atque ita immunes essent a persecutione in Christianum nomine excitata, adire debuisse Sacerdotes, apud eos crimen confiteri quamvis occultum, quamvis cogitatione sola admittum; conscientia suæ pondus exponere, medicinam salutarem ab ipsis exquirere. Quanto (inquit) & fide majores, & rimos meliores sunt, qui quamvis nullo sacrificio, aut libelli facinore confitenti, quoniam tamen de hoc vel cogitaverant, hoc ipsum apud Sacerdotem Dei dolent, & simpliciter confitentur, Exomologesim conscientia faciunt, aut si pondus exponunt, salutarem medelam parvus licet, & medicis vulneribus exquirant. Quod autem non spontanea tantum animi religione, sed publicè lege id officii Lapsi præstare deberent, sequentia verba ostendunt: Confiteantur singuli, quæ vos fratres dilectissimi, delictum suum, cum alicui, qui deliquit, in sacro est, aut ad hoc admitti Confessio ejus potest, dum Satisfacta, & Remissio facta per Sacerdotes apud Dominum gratia est. Converterantur ad Dominum mente tota, & penitentiam criminis veris doloribus exprimentes, Dei misericordiam deprecantur.

Ita docet Origenes, Hom. 3. in Leviticum. Est (inquit) aliquod in hoc mirabile secretum, quod jubet pronuntiare peccatum. Etiam omni genere pronuntianda sunt, & in publicum profertur cuncta, que egerimus, si quod in occulto egerimus, si quod in sermone solo, vel etiam intra cogitationem secreta commisimus, cuncta necesse est publicari, cuncta profiteri.

Idem docet S. Aug. Serm. 350. alius 50. inter Homilias 50. ubi loquens de penitentia per illius peccata, que Decalogus continet, & de quibus Apollonius ait: Quoniam qui talia agunt, Regnum Dei non possidebunt: hæc habet implicitus igitur tam mortis forum vinculis peccatorum detinetur, aut differt, aut habitat confugere ad ipsam Clavem Ecclesie, quibus solvantur in terra, ut sit solutus in celo, & arietes sibi post hæc vitam, quæ tantum Christianus dicitur, saltem aliquam polliceri. ... Judicet ergo seipsum homo in istis voluntate, dum potest, & mors convocat in celum: ne cum jam non poterit, etiam præter voluntatem, a Domino judicetur. Et cum iste in se prolixius severissima medicina, sed tamen medicina sententiam, veniat ad Antistites, per quos illi in Ecclesia Claves ministrantur; & tanquam

Confessionis integritas.

Uterum suorum toto corde, & manifesta lamentationis sua professione restantes, prohibendos omnino censuramus, ut in communitatione, & pacis, si in infirmitate, utque in periculo cooperint deprecari, quia rogare illos non delicti Penitentia, sed mortis urgentis admonitio compellit: nec dignus est in morte accipere solatium, qui se non cogitavit esse moriturum.

Idem constat ex Conc. Arelatenis I. Can. ultim. De his, (inquit) qui aperiunt, & nunquam se ad Ecclesiam repraesentant, ne quidem Penitentiam agere querunt, & postea infirmitate correpti, petunt Communionem, placuit eis non dandam Communionem, nisi revalerint, & egerint dignos fructus Penitentiae.

Id confirmat S. Aug. Serm. 393. alius 41. ex Homiliis quinquaginta. Dico (inquit) in conspectu Dei, timori vestro, timorem meum. Qui autem non timet, timorem meo contentum, sed malo suo. Certus sum, quia homo baptizatus, si vitam, non audeo dicere sine peccato, quis enim sine peccato? sed vitam sine crimine duxerit, & talia peccata habuerit, quae quotidie dimittuntur in oratione dicenti, Dimittite nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris: quando diem fuerit, vitam non facit, sed transit de vita in vitam, de laboriosa ad quietam, de misera ad beatam: sive iste voluntate sua curat ad Baptismum, sive in periculo constitutus baptizatur, & exeat de hac vita, ad Dominum vadit, ad requiem vadit. . . . Qui egerit veraciter Penitentiam, & solutus fuerit a ligamentis, quo eras constitutus, & a Christi corpore separatus: & bene post Penitentiam vixerit, sicut ante Penitentiam vivere debuit, post reconciliationem quandoque defunctus fuerit, ad Deum vadit, ad requiem vadit, Regno Dei non privabitur, a populo diaboli separabitur. Si quis autem peccator in ultima necessitate agnitionis sua, voluerit accipere Penitentiam, & accipit, & mox reconciliatur, & hinc non praesumimus, quia bene hinc exit. Non praesumo, non vos fallo. Fidelis bene securus hinc exit. Agens Penitentiam, & reconciliatus; cum sanus est, & postea bene vivens, securus hinc exit. Agens Penitentiam ad ultimum, & reconciliatus, si securus hinc exit, ego non sum securus. . . . Penitentiam dare possum, securitatem dare non possum. . . . Non solum post Penitentiam ab istis vitis se homo servare debet, sed & ante Penitentiam, dum sanus est: quia si ad ultimum vita daretur, nescit, si ipsam Penitentiam accipere, ac Deo, & Sacerdoti peccata sua confiteri poterit. . . . Numquid dico, Damnabitur? Non dico. Sed nec dico etiam, Liberabitur. Vir te dubio liberare? Vir, quod incertum est, evadere? Age Penitentiam, dum sanus es. Si sic agis, securus es. Quare securus es? Quia egisti Penitentiam eo tempore, quo & peccare potuisti, si autem tunc vis agere Penitentiam istam, quando jam peccare non potes; peccata te dimittunt, non tu illa. . . . Ergo dimittite incertum, tunc certum.

Non minus luculenter Auctor Sermonis inter Augustinianos alias 57. De tempore; tunc 259. in Appendice: Parum est (inquit) peccatorem punire, nisi Penitentiam peregerit. Ad emendandam enim criminis vox Penitentis sola non sufficit: nam in satisfactio ingentium peccatorum non verba tantum, sed opera queruntur. Datur quidem etiam in extremis Penitentia, quia non potest de negari: sed autem tamen esse non possumus, quod qui se peccatoris, menter absoluit. Quomodo enim agit Penitentiam lapsus? Quomodo agit Penitentiam in extremis vita finibus constitutus? Quomodo Penitentiam agere possit, qui nulla iam pro se opera satisfactio operari potest? Et ideo Penitentia, quae ab infirmo petitur, infirma est: Penitentia, quae a mortuo tantum petitur, timor non ipsa moritur.

Et S. Cyprianus Serm. 57. in Augustiniana Appendice 256. Cum (inquit) emnet homines Penitentiam velint in finem vitam accipere, & vix paucos videamus eam, secundum quod desiderant, promereri; quare non quotidie ipsam Penitentiam agimus, ut rem certam tenentes, de rebus incertis, & dubis liberemur? Quamvis enim qui se ad extremam vitam sua Penitentiam acceptores esse credebant, aut subita ruina oppressi, aut forte per naufragium demersi sunt, aut fulmine interfecti: aut illa infirmitate, quae apoplexia dicitur, ita percussit, ut non solum Penitentiam petere, sed etiam signare, ut Orationem Dominicam dicere omnino non possent? Cum enim tantis casibus fragilitas humana subiaceret, nimis periculosum praesumptio est, ut nos in longa tempora ad agendam Penitentiam referremus, qui unius diei vitam in potestatem habere non possumus. Et ideo cum timore, & tremore audiamus Dominum per Prophetam dicentem, & pia nos exhortatione monentem; Nolite tardare converti ad Dominum, ne differatis de die in diem.

Et Serm. 58. in Augustiniana Appendice 257. Considera, si iustum est, ut per totam vitam vitam vitis, & peccatis servas, & ad acquirendam vitam jam servitutus assurgas. Numquid tibi hoc fieri vis a servo tuo, ut quamvis fortis, ac juvenis fuerit, inimici tuis serviat, & cum ad senectutem veneris, tunc demum ad tuum servitium redire velis? Quod ergo non vis pati a servo tuo, non est iustum, ut facias Dominus tuo. Cum tamen multos venerimus, dum sani

Confessionis frequentia, & promittenda.

Ecclesi. 5. Ezech. 13.

Non differenda confessio.

essent, frequenter dixisse, Penitentiam se toto corde desiderare: sed tamen quam illam statim agere voluerunt, sine istius remedio de hoc saeculo recesserunt. Percutitur enim etiam haec animadversio peccator, ut moriens oblitiscatur sui, qui vivens oblitus est Dei: Nam qui remedium animae suae, quando potuit, noluit quaerere & postea etiam si vult, dubium est, utrum mereatur accipere.

Et Serm. 60. in Appendice Augustiniana 259. O homo, quare differis de die in diem? & non magis times, ne forte hoc die habebis ultimum diem? Et Serm. 60. in eadem Appendice 160. Non sanities credendum est, non avari. In remedium salutis suae semper tardus est, qui vitam suam incertus est. O si tempus Penitentiae sic disponeretur, quando est in potestate positum, quemodo desideraretur amissum!

Idem confirmat Salvianus, Lib. 1. Ad Ecclesiam Catholicam, ubi illorum praesumptionem invenitur, qui conversionem ad mortem usque differunt ac fiducia, quod elemosinis peccata sua tunc redempturi sint. Non quidem (inquit) ulli vitis carnalibus impeditur sufficere ad vitam aeternam putem, si cum usque ad mortem in flagitiis consenserit, in obitu bene curata dispenser, nisi ante & peccatis renuntiaverit, & fordiam illam criminum tunicam, luteolamque proiecerit: & novam converterit, ac sanctissimam vestem de manu Adversarii predicantis accipere. Aliqui peccata non desunt, quum in extremis situm recedere a criminibus sola tantum facit impossibilitatem, non voluntatem. Quum enim a malis actibus tantum morte discedit, non relinquunt scelera, sed relinquunt a sceleribus. Ac per hoc necessitas excludit a vitis, & nunc, peccata, quando cessaverit, quia quantum ad animum nudum desit, qui adhuc vult peccare, si postest. Non bonitas itaque spem inicitur, qui ad hoc tantum peccat in vita, ut peccatorem molem redimat in morte, & hinc se evasurum putat, non quia bonus, sed quia dives sit; quasi vero Deus non vitam quarat hominem, sed pecuniam, atque a cunctis malorum redemptorem spe male agentibus accipere solos pro criminibus numeros velit, & corruptorum iudicium more argentum exigit, ut peccata vendat. Non ita est: prodesse enim largitionis plurimum, certum est: ut non illis, qui ultima futura largitionis spe male vivunt, quidam redimenda impunitatis scelera committunt; sed illis, qui decepti, aut lubrici aetatis, aut nullo erroris, aut vitio ignorantiae, aut postremo lapsu fragilitatis humanae, respiscere tandem quasi post mortem gravissima infirmitate, aut quasi post luctum curata menti incipiunt. Et infra: Quod si aut tanta vis, morbi, aut tanta aegrotum fuerit incuria, ut valeat inibi labem usque ad dies ultimos trahit, quod illam, nescio, quod promittat, penitus ignoro. Revocare ab inquisitione ultimi remedii periculis, durum, & impium; spendere autem aliquando in tam fera curatio, temerarium. Sed melius tamen est, ut quae dubio, quomodo dicitur paralytici aridam manus, aliquo tamen nisa ad celum erigi, quam lethali penitus desperatione dissolvi. Melius est nihil in expertum relinquere, quam morientem nullam curare maximoque nescio, an in extremum aliquid tentare, medicinae sit: certa nihil tentare, perditio. Et unumquodque, quod quicumque in hanc miseriam longi languore extrema perducitur, ineffabile dicitur est quantum lamentationis erroribus suis debent, qui nunquam errata cognovit. Et quid inter hoc sit? Quando loquor, qui dies legendi perdidit? Quando satisfacio, qui tempus satisfactiois amisit? Quando haec tam grandia facit, vicino jam exituriam a medicorum aditum disclusus? Satisficio jam corpore, ubi exercetis distillationis officium censor animus?

Guillelmus Parisiensis, Tract. De Sacramento Penitentiae, cap. 19. periculosam esse probat Confessionis dilationem, Primum, ne propter negligentiam faciendi Confessionem, dum quis potest, tunc non vult, iusto Dei iudicio infirmus ei non posse, cum vult, hoc enim modo consuevit iustificatus Deus negligentiam nostram punire. Secundum, propter periculum oblivionis peccatorum. Tertio, propter periculum mortis, quae non medicorum aggravat peccatum. Quarto, propter periculum ruendi in aliud: Peccatum enim, quod statim per Penitentiam non diluitur, suo pondere trahit ad aliud, sicut dicit Gregorius. . . . Quis hoc vestimento suo, vel calcamento faciat, ut non quam eie inquinatum fuerit, illud abluat, vel absterget cures? Quis in luto illud usque ad purgationem dimittat? Si vero dissolutum, vel detritum fuerit, quis non statim suavit, vel restituerit adit? Quis non equum suum, statim, ut vulneratus fuerit, curandum mittat? Si autem tantopere inquinatum, & detritum vestimentorum, & calcamentorum curantur a nobis, quae stultitate, & vigilantia curanda sunt detritio, & inquinamenta vestimentorum spiritualium? Si tanta sollicitudine occurrere vestimentis nobis equorum nostrorum, ne crescant, aut invalerant, quanto fortius accelerandum est nobis, ne morbi, aut laesiones animarum nostrarum crescant, & medicamentum Confessionis statim adhibere? Si serpentes, & colubri ab asino nostro, si venenum de corpore expellere, si hostem, vel latronem de domo nostra tantis studiis, atque conatibus ejicere properamus; & moram illud faciendum tantum acciter, & in nobis, & in alii culpas, & peccata inducimus, & in peccato, quo minus est, moriamur. Infelicissima conditio, misera fore istam, qui de ore veridico audierunt: In peccatis vestris moriemini:

Guillelmus Parisiensis, Tract. De Sacramento Penitentiae, cap. 19. periculosam esse probat Confessionis dilationem, Primum, ne propter negligentiam faciendi Confessionem, dum quis potest, tunc non vult, iusto Dei iudicio infirmus ei non posse, cum vult, hoc enim modo consuevit iustificatus Deus negligentiam nostram punire. Secundum, propter periculum oblivionis peccatorum. Tertio, propter periculum mortis, quae non medicorum aggravat peccatum. Quarto, propter periculum ruendi in aliud: Peccatum enim, quod statim per Penitentiam non diluitur, suo pondere trahit ad aliud, sicut dicit Gregorius. . . . Quis hoc vestimento suo, vel calcamento faciat, ut non quam eie inquinatum fuerit, illud abluat, vel absterget cures? Quis in luto illud usque ad purgationem dimittat? Si vero dissolutum, vel detritum fuerit, quis non statim suavit, vel restituerit adit? Quis non equum suum, statim, ut vulneratus fuerit, curandum mittat? Si autem tantopere inquinatum, & detritum vestimentorum, & calcamentorum curantur a nobis, quae stultitate, & vigilantia curanda sunt detritio, & inquinamenta vestimentorum spiritualium? Si tanta sollicitudine occurrere vestimentis nobis equorum nostrorum, ne crescant, aut invalerant, quanto fortius accelerandum est nobis, ne morbi, aut laesiones animarum nostrarum crescant, & medicamentum Confessionis statim adhibere? Si serpentes, & colubri ab asino nostro, si venenum de corpore expellere, si hostem, vel latronem de domo nostra tantis studiis, atque conatibus ejicere properamus; & moram illud faciendum tantum acciter, & in nobis, & in alii culpas, & peccata inducimus, & in peccato, quo minus est, moriamur. Infelicissima conditio, misera fore istam, qui de ore veridico audierunt: In peccatis vestris moriemini:

Confessionis dilatio periculosam ob multiplicitatem rationum.

de

ARTICULUS VII.
REGULAE MORUM:
Quae Conditiones Confessionis spectant.
REGULA PRIMA.

Qui peccatum aliquod mortale, aut circumstantiam, quae species peccati mutant, vel plurimum aggravat, si deus opera calaverit, Confessionem sacramentalis edidit, & nullam; quam proinde iterare tenetur.

Hanc Regulam tradit Conc. Trident. Catechismus, p. 2. De Peccatis. S. 64. Ad Confessionem (inquit) adeo necessarium est, ut integra, & absoluta sit: ut si quis deus opera, alia quidem ex illis, quae explicari debent, praetermittat; alia vero tantummodo confiteatur, non solum ea Confessione in commodum nullum consequatur, sed etiam novo scelere se obstringat, neque ejusmodi peccatorum enumeratio Confessionis nomine, in qua Sacramento inhiat, appellanda est: quin potius Penitentis Confessionem repetere est necesse, sequi ipsum illius peccati rem facere, quod Sacramento sanctitatem simulatione Confessionis violavit.

Idem Regula confirmatur ex S. Thom. in 4. Sententiarum dist. 17. q. 3. art. 4. q. 2. In medicina (inquit) corporali oportet, quod Medicus non solum unum morbum, contra quem medicum dare debet, cognoscat, sed etiam universalem totam habitudinem ipsius infirmi; ex eoque unum morbum ex adjunctione alterius aggravat, & medicina, quae uni morbo competet, alteri non nocentem praestare: & similiter est in peccatis, quia unum aggravat ex adjunctione alterius, & illud quod uni peccato est conveniens medicina, alteri inordinatum praestare: cum quandoque aliquis contrarius peccatis infirmus sit, ut Gregorius in Pastoralis docet: & ideo de necessitate Confessionis est, quod homo omnia peccata confiteatur, quae in memoria habet; quod si non facit, non est Confessio, sed Confessio simulatio.

REGULA II.
Qui Confessionem dixerit, nisi Sacerdoti peccatorum pariter alteram alteri deus opera declaraverit, nullam Confessionem fecit: adque omnia, & singula peccata uni, & eidem Sacerdoti tenetur iterum confiteri.

Hanc Regulam tradit S. Carolus in Instruktionem Confessorum; nimirumque Canone Confiteatur, dist. 5. Quando iteranda Confessio. Penitentia, cujus haec sunt verba: Causam sit, ne recurrenda dicitur dividat apud se Confessionem, nisi diversitas peccatorum sit Sacerdotibus manifestare. Quomodo enim unum peccatum, quae alii manifestanda reservant, quod esse laudare, & ad se, peccatum tendere, & semper venia carere, ad quam per secula peccata totum pervenire. Quod sumptum est ex Auctore Libri De vera, & falsa Penitentia, inter Opera S. Augustini. Confirmatur ex S. Thoma, in 4. Sententiarum dist. 17. q. 3. art. 4. q. 2. ad primum. Etsi (inquit) orationis multipliciter, quando dividit diversa peccata dixerit, tamen omnes simul non sunt in unum, quae illa una, quae quis omnia peccata sua simul confiteatur, quia unum peccatum per se consideratum non sit, demonstrat malam dispositionem peccantis, sicut quando cum pluribus alii consideratur; quia in unum peccatum aliquis quandoque ex ignorantia, vel infirmitate labitur; sed multitudine peccatorum demonstrat malitiam peccantis, vel magnam corruptionem ejusdem.

Et in responsione ad secundam: Pona (inquit) si diversis Sacerdotibus imposta non esset, sufficiens, quia quilibet considerat tantum unum peccatum per se, & non gravitatem ipsius, quam habet ex adjunctione alterius; quandoque peccata, quae contra unum peccatum darentur, esset promissa alterius peccati. Praeterea, Sacerdos Confessionem audiens, videt si Deo in Contritione, unde sicut non esset Confessio, nisi qui de omnibus contemneretur, ita non esset Confessio, nisi qui de omnibus, quae memoria occurrunt, confiteatur.

REGULA III.
Hypocritis reus est, & periculo peccandi mortaliter se exponit, qui duas legit Confessiones, quorum universalis dimittat, alteri vero letitia peccata aperiat.

Peccatum enim ille contra sinceritatem Penitentiae Sacramento debitum, & inanis gloriae studio inflammatus, dimittit, dum potius famae, & exultationis, quam animae salutis, & gloriae Dei consulit: ac praeterea exponit se periculo frequentioris prolepsionis in peccata mortalia, si Confessionium adeat vel imperitum, vel cui est ignotus, qui proinde opportunus Penitentiae, & Satisfactionis remedia non applicet. Hanc Regulam confirmant verba Canonis, Confiteatur, superius prolata. Qui autem ita est affectus, ut Confessio suo ordinario mortale peccatum non aperiret, si alterius Confessionem copiam non haberet, procul dubio peccat letaliter.

de diabolo, & latrone faciendum putamus? Si ignis incendio domum ejusdem vastare coepit, quis super exteras ejicere illius inducias ei, etiam unius momentis, suggerere audeat, vel suadeat? Quis etiam auid cecus, aut demens esse potest, ut hoc suadentem, vel suggerentem audeat? De peccato scriptum est, Job. 32. Quia, quia est usque ad consumptionem devorans: de omnibus vero generaliter in Psalmum dicitur, Supercedit ignis, & non videtur solem. Et iterum: Incessa igni, & suffusa.

Accedit Hugo a S. Victor, Lib. 2. De Sacramento, p. 4. cap. 2. Valde (inquit) difficile est, ut tunc vera sit Penitentia, quando iam sera venit: quando cruciatibus membra ligas; & dolor sensum opprimit; vix aliud cogitare potest, Ergo si vis securus esse, Penitentiam age, dum sanus es. Dum mens tibi vacare potest, exerce illam in opere suo. Valde suspensa debet esse Penitentia, quae coacta videtur esse. Facile est, ut homo se nolle putet, quod posse non datur. Possibilitas optime voluntatem probat. Si non facis, dum potes, manifeste ostendit, quod non vis: Quamvis autem in tempore sanitatis scilicet sit Penitentia, tamen melior est sera, quam nulla. Ante hunc tunc, ut penitere differat: in sine confidit, ut vel tunc respiciat. Quod si tunc forte tibi suspicere non vides tempus boni operis, egredere tamen in spe firma cum terra bona devoravit. Multum seram fuit latronis penitentia, sed indulgentia sera non fuit. Quod tamen distulit, vix quam cito accepit. Cur contritus, & humiliatus Deus noster nunquam despicit; quia mortuus non vult peccatoris, sed ut conuertatur, & vivat.

Nepote tamen Ieronimus exemplo peccatoris abuti debent, ut Penitentiam ad obitum usque differant. Illud enim gratia miraculum fuit. Reclusus fides Lactantius, quam non invenit Christus post Resurrectionem in Discipulis suis. Penitentiam in cruce Christus, pendebat & Lactantius, in medio ille, & illi a lateribus. Infelix unus, credit alter, iudicet medius liber te. Et alius ad illum, hoc dicit, si Filius Dei es, libera te. Et alius ad illum, tu non times Deum. Si nos propter facta nostra merito patimur, tunc quid fecit? Et conuersus ad nos, Meministi mei, Domine, cum veneris in Regnum tuum. Magnas dicitur hinc quid addi possit, ignoro. Tis ubi vult, ut hinc quid addi possit, ignoro. Tamen credit ille, qui videtur seum in ligno pendentem. Quando illi tunc viderent, tunc ille credit. Qualem fructum Christus: arido ligno percipit? Quis ei dixerit Dominum, audiamus: Arido dico tibi, Hodie mecum eris in Paradiso. Tu differes, et de salute ad crucem, de cruce ad Paradisum? Denique iste attendens merita sua, ut dixit, Momenta mei, aut liberae me hodie: sed, Cum veneris in Regnum tuum, tunc me memores: Ut si mihi tormenta darentur, vel quousque veneris in Regnum tuum. Et ille: Non feci: invidiosus in Regnum tuum, & in fidei, credidisti, rati sunt. Hodie mecum eris in Paradiso. Non te iussit, tanta fides habet eade, quod deo. Lactantius dicit, Momento mei, cum veneris in Regnum tuum. Non solum credebatur resurrectioni, sed etiam regnatura. Ponderis, Crucifixio, crucis, & sperabamus. Ubi ipse Lactantius dicit, Discipulus perdidit. Verba sunt S. Augustini Serm. 232. alias De Tempore 244. Timetate itaque ne in exitu a Deo contemnantur, qui Deum ad Penitentiam illum vocantem nunc contemnant: timeant ne tunc illis in peccata peccatorum dicitur gratia conversionis, qui in peccatis perseverando deserunt gratia vocationis: timeant pondus iustitiae vindictae, qui speraverunt, dum viderent, operem misericordiae manum tendentis, Quia vocavit (inquit) & venisti; extendi manum meam, & non recipere: meos negligisti: ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo, cum vobis id, quod timebatis, advenit; cum venissetis repente calamitas, & interitum, quasi tempestas ingrueret: quando venerit super vos tribulatio, & angustia: tunc invocabitis me, & non exaudiam: mane consergent, & non invenient me: eo quod ex animo habueris disciplinam, & timorem Domini non susceperis; nec acquiriveris castitatem, & detraheris universa corruptione tuae. Comede igitur fructus viae tuae, suisque consiliis saturaberis. Et Ha. 65. Vocavi, & non respondisti. Locutus sum, & non audistis: & faciebatis malum in oculis meis: & quae volui, egistis: Propter hoc haec dicit Dominus Deus: Ecce servi mei comedent, & vos esurietis: ecce servi mei bibent, & vos sitietis. Ecce servi mei letabuntur, & vos confundamini: ecce servi mei laudabunt praesultantiam cordis, & vos clamabitis pro dolore cordis, & pra contritione spiritus imitabitur. Unde Christus comminatur: Ego vado, quaeritis me; & in peccato vestro manetis: Quis locum S. Aug. expendens, Tract. 38. in Joannem ait: Tota sollicitudo iudiciorum ista erat, non peccatum habere, sed in peccatis mori. Hoc est quod debet agere omnis Confessionis: propter hoc, ad Baptismum curritur; propter hoc, qui egreduntur, ut aliquid periculis, sibi desiderant ubi viderit: propter hoc etiam legens parvulus a matre patris mentis ad Ecclesiam ferret, ne sine Baptismo exeat, & in peccato, quo minus est, moriatur. Infelicissima conditio, misera fore istam, qui de ore veridico audierunt: In peccatis vestris moriemini:

Boni Latronis exemplum conversionis difficultatis non fore.

Ecc. 25.

Eccl. 11.

Natal. Alex. Theol. Tom. I.